

Inhoud

INLEIDING

- 6 Hoe gebruikt u deze taalgids?
- 6 Uitspraakregels, woordenlijsten
- 7 Inleiding tot het Kroatisch

KORTE GRAMMATICA

- 10 Zelfstandige naamwoorden, lidwoorden
- 10 Trappen van vergelijking
- 11 Persoonlijke voornaamwoorden
- 11 Werkwoorden
- 11 Tegenwoordige tijd
- 12 Verleden tijd
- 12 Toekomstige tijd
- 13 Ontkenning
- 13 Bijvoeglijke naamwoorden
- 13 Woordvolgorde

UITSPRAAK

- 14 Algemene regels

ALGEMENE UITDRUKKINGEN

- 16 Dagelijkse woorden en zinnen
- 17 Voorzetsels, voegwoorden, enz.
- 18 Enkele bijvoeglijke naamwoorden
- 18 Taalproblemen
- 19 Begroetingen
- 20 Contacten leggen
- 21 Op bezoek
- 23 Gelukwensen
- 23 Telwoorden, rekenen
- 25 De tijd
- 27 Data, seizoenen, (feest)dagen
- 29 Het weer

- 32 Spreekwoorden en gezegden

AAN DE GRENS

- 33 Pascontrole
- 34 Douane

OP DE WEG

- 35 Vervoermiddelen
- 36 Een auto huren
- 37 Vragen onderweg
- 38 Parkeren, bekeuringen
- 39 Liften

OPENBAAR VERVOER

- 41 Bus, tram en metro
- 42 Trein
- 45 Vliegtuig
- 47 Boot
- 48 Taxi

TANKEN, PECH, ONGEVALLLEN

- 49 Bij het tankstation
- 49 Reparaties
- 51 Aard van de beschadiging
- 53 Onderdelen van de auto
- 57 Onderdelen van de (motor)fiets
- 59 Een ongeval op de weg / bekeuringen

OVERNACHTEN

- 61 Vragen onderweg
- 62 Bij de receptie van het hotel
- 65 Gehandicapten
- 66 Inlichtingen, service, klachten
- 69 Kamperen buiten de camping
- 70 Bij de receptie van de camping
- 72 Faciliteiten
- 75 De uitrusting
- 77 Onderdelen van tent en caravan

ETEN EN DRINKEN

- 79 Soorten eet- en drinkgelegenheden
- 79 Gesprekken met het personeel
- 81 Enkele losse uitdrukkingen
- 81 Een Kroatische menukaart

- 85 Wijze van bereiden
- 85 Wijn

UITGAAN

- 87 Wat is er te doen?
- 87 Bioscoop en theater
- 89 Discotheek en nachtclub
- 90 Flirten en romantiek
- 94 Uit met de kinderen

PROBLEMEN IN DE STAD

- 95 De weg vragen
- 97 Er is iets gebeurd / Bij de politie

MEDISCHE HULP

- 101 Hulp vragen
- 102 Bij de arts/tandarts
- 105 Ziekteverschijnselen
- 107 Lichaamsdelen
- 109 Ingewanden
- 110 Beenderen, gewrichten, spieren, organen
- 111 Bij de apotheek
- 112 In het ziekenhuis

BANK, POST, TELEFOON, INTERNET

- 113 Bij de bank
- 114 Op het postkantoor
- 116 Telefoneren
- 118 Het Kroatisch telefoonalfabet
- 118 Internet

SPORT EN RECREATIE

- 121 Aan het strand / In het zwembad
- 124 Watersport
- 125 Paardrijden
- 126 Een fiets huren
- 127 Wandelen, klimmen
- 127 Golf
- 127 Voetbal
- 129 Andere sporten
- 130 Ontspannen

WINKELN

- 131 De weg vragen
- 131 Gesprekken met het winkel- personeel
- 137 Kleuren, variëteiten
- 137 Maten, gewichten, hoeveelheden
- 138 Levensmiddelen, groenten, fruit, enz.
- 140 Drogisterijartikelen
- 142 Kleding en schoeisel
- 146 Fotograferen en filmen
- 148 Boeken, tijdschriften, schrijfwaren
- 150 Juwelen en horloges
- 151 Munten en postzegels
- 152 Opticiën
- 152 Rookartikelen
- 153 Wasserette en reiniging
- 154 Kapper
- 155 Schoonheidssalon
- 156 Elektronica
- 156 Speelgoed

TOERISME

- 157 Op het verkeersbureau of VVV-kantoor
- 159 Museumbezoek
- 161 In kastelen, kerken, enz.

WOORDENLIJST

- 163 Nederlands - Kroatisch
- 225 Kroatisch - Nederlands

- 255 In Kroatië gangbare afkortingen

Inleiding

HOE GEBRUIKT U DEZE TAALGIDS?

Er is waarschijnlijk geen genre boeken waarvan het nut zo vaak in twijfel getrokken is als taalgidsen. Menig conferencier heeft op de planken de draak gestoken met de naar zijn mening talrijke nutteloze zinnen. De gebruiker lijkt er anders over te denken. Zulke nutteloze zinnen staan er niet in en veel zinnen die op het oog overbodig lijken, kunnen opeens zeer zinvol zijn wanneer u onverwacht in een bepaalde situatie terecht komt. Zelfs zonder enige voorkennis kunt u zich in veel gevallen toch aardig verstaanbaar maken. En bent u wel in de taal ingeburgerd, dan blijkt een taalgids een aardige aanvulling op uw studieboeken. Het lijkt ons nuttig dat de zinnen waarmee u een gesprek opent, kort zijn. Van die gedachte zijn we ook uitgegaan bij het samenstellen van deze serie. Negen van de tien vreemdelingen die u aanspreekt, zullen u onmiddellijk als buitenlander herkennen en alleen al daarom verwachten zij niet dat u met prachtige volzinnen aankomt. Kennis van zo veel mogelijk woorden, zelfstandige of bijvoeglijke naamwoorden waarmee u uw wensen kenbaar maakt, gaat bij ons boven allerlei toevoegingen die de zinnen onnodig lang maken. U zult zien dat we steeds de Nederlandse zin (**vet** gezet) laten volgen door de Kroatische (in het **blauw**) en daarna door een regel waarin we de uitspraak zo goed mogelijk weergeven. Het grote probleem is natuurlijk het antwoord dat de aangesprokene zal geven. In veel gidsen heeft de samensteller al meteen een pasklaar antwoord bedacht, maar het zou wel erg toevallig zijn wanneer u nu net dat voorgebakken antwoord krijgt. Veel van die 'terugpraatzinnen' (herkenbaar aan het driehoekje ◀ dat eraan voorafgaat) zult u in onze taalgids dan ook niet vinden. Liever geven we een flink aantal woordenlijstjes waarin u vast wel wat woorden terugvindt die u ook herkent in de waterval van Kroatische woorden die over u wordt uitgestort zodra u zelf uitgesproken bent.

UITSPRAAKREGELS, WOORDENLIJSTEN

Deze taalgids is onderverdeeld in een aantal hoofdstukken die even zovele situaties weergeven die u op reis kunt tegenkomen: de grenscontrole, de reis door het land, het onderdak, het bezoek aan een bank of postkantoor, medische en technische hulp, het winkelen, sport en recreatie.

Bij elk onderwerp geven we wat korte achtergrondinformatie en tips, gevolgd door de eerste zinnen waarmee u het gesprek kunt openen. De correcte uitspraak weergeven op een voor iedereen begrijpelijke wijze (dus niet in het maar door weinigen beheerste fonetisch schrift) is erg moeilijk. Daar komt nog eens bij dat enkele typische eigen-

Op de uwe!

U vaše!

oe wasje

◀ Blijft u eten?

Ostajete li jesti s nama?

ostajette li jesti s namma

KROATISCHE ETIQUETTE

Zoals overal, wordt beleefd gedrag ook in Kroatië gewaardeerd. Daarom beginnen alle verzoeken en vragen met 'alstublieft' (*'molim vas...'*). Voorbeeld: *'Molim vas, jedno pivo.'* voor 'Mag ik een pils?' Een andere beleefde vraagstijl is het gebruik van de conditionalis, wat eigenlijk een beetje te ver gaat voor deze taalgids. Toch een voorbeeld: *'Ja bih naručio pivo'* voor 'Ik zou graag een pilsje willen bestellen.' Gastvrijheid wordt in Kroatië traditioneel hoog in ere gehouden. Het wordt echter wel op prijs gesteld als men de waardering voor die gastvrijheid toont door zelf iets terug te doen of te schenken. Het is niet de bedoeling dat men de Kroatische gastvrijheid uitbuit en zich – bij voorbeeld - steeds laat trakteren! Wanneer u voor een gezamenlijke maaltijd wilt betalen, sta er dan op dat u betaalt. Het is normaal om 'ruzie' te maken en aan te dringen als een paar mensen willen betalen.

Ontmoeting: handen schudden is gebruikelijk als mensen elkaar niet (goed) kennen of als ze elkaar voor het eerst, formeel ontmoeten. Bekenden en familieleden kussen elkaar (mannen kussen elkaar dus ook) als ze elkaar een tijdlang niet gezien hebben; onbekenden of zakenrelaties kussen elkaar niet omdat dat te intiem is.

Jij en u: iedereen die niet tot de familie en goede kennissenkring hoort, wordt met U aangesproken. Voor minder formaliteit is er een tussenoplossing; zo is het bij oude zakenrelaties, collegae en burens gebruikelijk elkaar met de voornaam + u aan te spreken, als in: *'Marko, kada ste stigli?'* (Marko, wanneer bent u aangekomen?). Kortom, in tegenstelling tot wat in Nederland gewoon is, is jij in Kroatië gereserveerd voor naaste familieleden en voor goede vrienden! Uiteraard neemt niemand het toeristen kwalijk als zij hier fouten zouden maken.

Aan tafel: aan tafel wacht men bij voorkeur (maar lang niet altijd) totdat iedereen bediend is, maar bij mensen thuis gaat het vaak minder formeel toe. Als men begint te eten, zegt men: *'Dobar tek'* (letterlijk: goede appetijt!) of *'Prijatno'* (eet smakelijk). Bij het proosten zegt men: *'Nazdravlje!'* (Op uw gezondheid) of *'Živjeli!'* (zoiets als: Een lang leven!).

Eet smakelijk

Dobar tek

Dobbar teek

Ik moet/We moeten maar weer eens opstappen

Vrijeme je da krenem/o

wri-jeme je da krenem/o

Bedankt voor de gastvrijheid/het lekkere eten

Hvala na gostoprimstvu/ukusnom jelu

Hwala na gosto-primstwoe/oekoesnom jeloe

GELUKWENSEN**Gefeliciteerd met uw verjaardag!**

Sretan Vam rodjendan!

srettan wam rodjendan

Gefeliciteerd met uw trouwdag!

Sretna Vam godišnjica braka!

sretna wam godisj-njitca braka

Gefeliciteerd met uw huwelijk

Čestitam vam sklapanje braka

tsjestitam wam sklaapanje braka

Gefeliciteerd met de geboorte van ...

Čestitam vam povodom rođenja ...

tsjestitam wam poowodom rodjeenja

Het allerbeste!**Succes!/Veel geluk!****Sterkte!****Veel plezier!****Beterschap**

Sve najbolje!

Puno uspjeha!/Puno sreće!

Prebrodite ovo!

Puno zadovoljstva!

Ozdravite brzo

swe naj-bolje

poeno oesp-jeha/poeno sretje

Pre-brodditte owo

poeno zadowoljstwa

oz-drawite brzo

TELWOORDEN, REKENEN

Zie voor de wensen met de feestdagen onder 'Data, seizoenen, (feest)dagen'.

0	nula	noela
1	jedan	jedan
2	dva	dwa
3	tri	tri
4	četiri	tsjetiri
5	pet	peet
6	šest	sjeest
7	sedam	sedam
8	osam	ossam
9	devet	dewet
10	deset	desset
11	jedanaest	jedana-est

landhuis	veća kuća na zemljoposjedu	wetja koetja na zemljo-poos-jedoe
landgoed	zemljoposjed	zemljo-poos-jed
klooster	samostan	sammostan
abdij	samostan koji vode opat ili opatica	sammostan koji wodde oppat illie oppatitsa
kathedraal	katedrala	katedrala
kerk	crkva	tsr-kwa
synagoge	sinagoga	sinagoga
moskee	džamija	dzaamia
schip	crkvena lađa	tsr-kwena laadja
koor	zbor, kor	zbor, koor
altaar	oltar	oltaar
gewelf	svod	swod
schatkamer	riznica	riez-nietsa
benedictijnen	benediktinci	benedik-tientsi
cisterciënzers	cisterciti, bernardinci	tsister-tsiti, bernardintsi
dominicanen	dominikanci	dominikaantsi
franciscanen	franjevci	fraanjew-tsi
prehistorisch	predpovijesno	pred-powi-jesno
Romeins	rimsko	riemsko
middeleeuws	srednjevjekovno	srednje-wjekowno
preromaans	predromansko	pred-roomaansko
romaans	romansko	roomaansko
gotisch	gotičko	gottietsj-ko
renaissance	renesansa	renesaansa
barok	barok	barok
rococo	rokoko	rokoko
classicistisch	klasicističko	klassie-tsisti-tsjko
neogotisch	neogotičko	neo-gottietsjko
modernistisch	modernističko	modernistitsjko
modern	moderno	moderno
eigentijds	suvremeno	soewremeno
16de-eeuws	iz šesnaestog stoljeća	iz sjesna-estog stooljetja

ACTUELE LANDENINFORMATIE

Kijk op www.anwb.nl voor actuele landeninformatie. Handig bij de vakantievoorbereiding maar ook handig ter plaatse voor bijv. hotelboekingen of douaneregels.

UITLEG

In deze beknopte woordenlijst staan de schuingedrukte letters *m*, *v* en *o* voor mannelijk, vrouwelijk en onzijdig. De verbuiging van een woord hangt af van het woordgeslacht. De klemtoon ligt over het algemeen op de eerste lettergreep van het woord(deel), en kan stijgend of dalend, kort of lang zijn. Hoe de klemtoon gelegd moet worden, kan geleerd worden door te luisteren.

A

aanbevelen	preporučiti	prepporoetsjitti
aanbieden	ponuditi	ponoeditti
aanbieding	ponuda	ponoeda
aangebrand	zagarjeo	zagar-je-o
aangenaam (behaaglijk)	ugodno	oegodno
aangenaam!	drago mi je!	draago mi je
aangetekend	preporučeno	preppo-roetsjenno
aanhangwagen	prikolica	prikkollitsa
aankomen (ter plekke)	stići	stitti
aankomen (in gewicht)	udebljati se	oedebljatti se
aankomst	dolazak	dollazzak
aannemen (veronderstellen)	pretpostaviti	pret-postawitti
aannemen (accepteren)	prihvatiti	prih-wattitti
aanrijding	sudar	soeddar
aansteker	upaljač	oepaaljatsj
aantal	broj	brooj
aantrekken (kleding)	obući	oboetji
aantrekken (aanlokken)	privući	pri-woetji
aanvraagformulier	molbeni obrazac	molbenni obraazats
aanvragen	dati zahtjev / molbu	datti zaaht-jew / molboe
aanwijzen	pokazati	pokaazati
aardappel	krumpir, krompir	kroempier, krompir
aarde (wereld)	zemlja	zemlja
aarde (grond)	zemlja	zemlja
aardewerk	keramika	kerammikka
aardig (sympathiek)	simpatičan	simpattitsjan
accu	akumulator	akkoemoelator